

İŞİTME VE BEDENSEL ENGELLİ SPORCULARIN KULLANDIKLARI ÇATIŞMA YÖNETİMİ STİLLERİ İNCELENMESİ (GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ ÖRNEĞİ)^{..}

Zühal KILINÇ*

Burak GÜRER**

H. Murat ŞAHİN***

Ubeyde GÜLNAR****

Özet:

Bu çalışmada, işitme ve bedensel engelli sporcuların kullandıkları çatışma yönetimi stilleri incelenmiştir. Araştırmada Önder'in (10) lisans öğrencilerinde yaptığı bir çalışmada kullandığı ölçek uyarlanarak kullanılmıştır. Ölçek, iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde engelli sporcuların bireysel özelliklerini belirten sorulara, ikinci bölümünde engelli sporcuların çatışma yönetim stillerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Araştırmanın verileri, 2013-2014 yılı Güneydoğu Bölgesi illerindeki engelli spor kulüplerinin sporcularından elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde Independent Samples T testi ve iki gruptan fazla durumda tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, engelli sporcuların kullandıkları çatışma yönetim stillerinden cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, meslek, çocuk sayısı ve maaş değişkenleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Mesleki deneyim değişkeninde, demokratik çözüm stilinde anlamlı bir fark bulunmuştur. 1-5 yıl mesleki deneyimi olan sporcu ile 11-15 yıl mesleki deneyimi olan sporcuların demokratik çözüm stili arasında pozitif ilişki vardır. Ayrıca engelli olma nedeni değişkeninde kaçınma stili ve demokratik çözüm stili alt boyutlarında anlamlı farklar bulunmuştur. Doğuştan engeli olan sporcular ile başka sebeplerden engeli olan sporcuların kaçınma stilleri arasında pozitif ilişki vardır. Yine aynı ilişki demokratik çözüm stilinde de ortaya çıkmıştır. Sonuçta, spor yapmak aile içine ve arkadaşlığa olumlu etki ettiğinden çatışmanın az yaşandığı sonucuna da ulaşmak mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Engelli Sporcu, Çatışma, Çatışma Stilleri

JEL Kodu: M53, M54

^{..} Bu çalışma II. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi Spor Kongresinde bildiri olarak sunulmuştur.

* Yrd. Doç. Dr. , Batman Üniversitesi BESYO, S.Yazar, zuhalkilinc14@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr. , Batman Üniversitesi BESYO, S.Yazar, burakgurer27@gmail.com

*** Yrd. Doç. Dr. , Batman Üniversitesi BESYO, S.Yazar, hmuratsahin@gmail.com

**** Öğretim Görevlisi , Batman Üniversitesi BESYO, S.Yazar, ubeydegulnar@hotmail.com

A STUDY OF CONFLICT MANAGEMENT STYLES USED BY HEARING AND PHYSICAL DISABLED SPORTMEN (A SAMPLE OF SOUTHEAST ANATOLIA REGION)

Abstract:

In this study the conflict styles of physically disabled athletes is analysed. In this analysis the criterion (tool) used by Önder (10) with undergraduate students is adapted and used. In this descriptive study a criterion is used in order to gather information from two separate groups. In the first part individual questions have been asked whereas in the second, questions to find out their conflict styles have been forwarded. The results have been obtained from the physically disabled athletes of Southeastern Anatolian Region. In the analysis Independent Samples T Test and in cases where there were more than one group one way variant analysis (One Way Anova Test) was used. No relationship between the conflict styles and the gender, marriage status, age, level of education, job, the number of children of disabled athletes or in their wages. In their occupational experience a meaningful democratic conflict solving variant is found. There is a positive relationship between disabled athletes who have 1-5 years' experience and those with 11-15 years' experience. There were meaningful differences in the lower levels of avoiding the conflict and democratic solving styles in the physically disabled variant. There is a positive relationship between athletes who are disabled from birth and those disabled for other reasons. The same relationship has been found in the democratic conflict solving style. As a result, it can be said that sports affects family and friendly relations positively.

Key Words: Disabled athletes, conflict, conflict styles

Giriş

İnsanların etkileşimde bulunduğu her ortamda çatışma kaçınılmaz bir olgudur. Bireyler, gruplar ve örgütler amaçlarını gerçekleştirmek için çalışırken diğer bireyler, gruplar ve örgütlerle sürekli bir etkileşim içindedirler. Bu etkileşim sürecinde taraflar arasında ilişkilerde ve etkinliklerde uyumsuzluk veya tutarsızlıklar iki taraf arasında çatışma doğurur (1).

Çatışmayı Eren (2); bireyler ve grupların birlikte çalışma sorunlarından ortaya çıkan ve normal faaliyetlerin durmasına veya karışmasına sebep olan olaylar olarak tanımlamaktadır. Çatışmanın temelinde bireyin çatıştığı kişiyi, grubu, düşüncüyü veya olayı beğenmemesi, hoşlanmaması veya bu tür olguların bir kısmı ile çekişmesi yatar (3).

Örgütlerde çatışmanın iyi yönetilememesi önemli bir problemdir. Araştırmalar incelendiğinde örgütlerdeki sorunların üçte ikisinin çatışmanın iyi yönetilemediğinden kaynaklandığı görülmektedir (4). Rahim ve Bonoma (5) tarafından geliştirilen çatışma yönetimi modeli kapsamında oluşturulan çatışma yönetim stilleri, problem çözme (problem solving), uzlaşma (compromising), zorlama (forcing), kaçınma (avoiding) ve uyma (accommodating) olmak üzere beş ana başlıkta sınıflandırılmaktadır.

Problem Çözme: Problem çözme tarzı, taraflar arasında işbirliğini kapsar ve iki taraf içinde kabul edilebilir bir çözüm bulabilmek amacıyla bilgi alış verişleriyle taraflar arasındaki farklılıklar ortaya koyulur. Bu stratejinin temel kuralı "kartların ortaya konulmasıdır". Burada taraflar işbirliği yaparak gerçek problemi, problemin nedenlerini ve farklılıkları yapıcı bir biçimde ortaya koyabilirler. Böylece her iki taraf da ne yapılabileceği konusunda kendi sınırlı bakış açılarını açabilirler (3).

Uyma: Kişinin kendi istek ve ihtiyaçlarını göz ardı ederek, karşı tarafın istek ve ihtiyaçlarını karşılama yaklaşımıdır. Özellikle güç mesafesinin yüksek olduğu çalışma ortamlarında alt pozisyonda çalışanlarla, üst pozisyonda çalışanlar arasında oluşan çatışmalarda astların uyguladığı çatışma yönetimi stratejisidir. Karşı tarafın isteklerine uyularak ilişkinin bozulmaması ve devam etmesi amaçlanır (6).

Zorlama: Kendinden başkalarını çok fazla dikkate almadan kendi kazanç ve kayıplarını hesap etme ya da birisinin pozisyon kazanmak için dayatma kullanmasına dayanmaktadır (7). Taraflardan biri kazanmak için her yola başvurabilir. Çatışmanın üstle ast arasında olması durumunda, üst astı kendi isteklerine ve hatta emirlerine uymaya zorlayabilir. Formal olarak zorlama ya da emretme yetkisi bulunmayan bir taraf blöf yapma, yanıltma ya da bir üst aracılığıyla karşı tarafı zorlama yoluna gidebilir. Daha çok yetkici bir yönetsel anlayışın hâkim olduğu kurumlarda bu strateji yaygın olarak kullanılır (3).

Kaçınma: Bu tutum ve davranış görmezlikten gelme ile ilgilidir. Yönetici açık olarak taraf olmaz ve çatışmaya doğrudan müdahale etmek istemez. Böylece çatışma ile ilgili kararlar geciktirilir (8). Ancak küçük problemler kendiliğinden çözülebilirse de çatışma sebebi önemli olduğu takdirde, çatışmanın şiddeti artarak örgütte daha büyük huzursuzluk kaynağı olabilir (9).

Uzlaşma: Çatışma yönetiminde çok sık kullanılan uzlaşma stratejisi, tarafların ortak bir noktada çözüme kavuşmak için kendi istek ve ihtiyaçlarından tavizler vererek çözüme kavuşma yaklaşımıdır. Bu stratejide tarafları kendi isteklerinden tavizler verdiği için kesin olarak kazanan ya da kaybeden bir taraf varlığından söz edilemez (6).

İşitme ve bedensel engelli sporcuların kullandıkları çatışma yönetim stilleri bu araştırmanın konusu olarak ele alınmıştır. Araştırma işitme ve bedensel engelli sporcuların çatışmalarda hangi stili kullandıklarının ortaya konması açısından önemlidir. Yine bu araştırma, 2013-2014 yılı Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerindeki işitme ve bedensel engelli lisanslı sporcular ile sınırlandırılmıştır.

1. Yöntem

Engellilere karşı çok fazla çalışma olmadığı bilinmektedir. Tüm engelli sporculara ulaşmak zaman ve maddi açıdan çalışmayı sınırlandırmıştır. Bu sebeple, araştırmacıların ulaşabilecekleri engelli sporculara ulaşılmaya çalışılmıştır. Toplamda 155 anket gönderilmiştir. Ölçeklerin 121 adeti geri dönmüş, bunlardan 114 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Çalışma engelli sporcuların çatışma stillerinin ortaya koyması açısından betimsel model ve engelli sporcuların çatışma stillerinin bazı demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi açısından bağıntısal modeli içermektedir. Araştırmaya toplam 114 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılanların 96 sı erkek 18 i kadındır.

1.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki lisanslı engelli sporculardır. Çalışma grubu ise; tesadüfi örneklem metodu ile Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki illerden seçilen 6 ilin 114 engelli sporcuları oluşturmaktadır.

1.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anket formu, iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci bölüm, kişisel bilgileri tespit etmeye yönelik demografik sorulardan oluşmuştur. İkinci bölümde, takım arkadaşları ve antrenörüyle yaşanan çatışmalarla tarafların başa çıkma stillerini tespit etme amacı taşıyan, çatışma yönetim stilleri ölçeğidir. Bu ölçek, Önder'in (10) lisans öğrencilerinde yaptığı bir çalışmada kullandığı ölçekten uyarlanmıştır. Bu ölçek 21 ifadeden oluşmakta ve 5 dereceli likert tipi cevaplanmaktadır. Verilerin güvenilirliği ise Cronbach Alfa katsayısı ile test edilmiştir. Anketin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı 0,80 olarak hesaplanmıştır.

1.3. Verilerin Toplanması

Anketler 27 Kasım 2013 – 21 Şubat 2014 tarihleri arasında araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Ayrıca anket ilgili spor kulüplerine kargo ile gönderilmiştir. Anket dönüşlerinin hızlı olması için bazı anketler elden teslim edilmiştir. Eksik, yırtık ve hatalı olan anketler değerlendirmeye alınmamıştır. Toplamda 114 anket değerlendirmeye alınmıştır.

1.4. Verilerin Analizi

İstatistiki analizler SPSS for Windows 16,0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırmada tespit edilen puanlar arasındaki farkları belirlemek amacıyla ile niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup durumunda, gruplar arası karşılaştırmalarında bağımsız örnekler için olan Independent Samples T testi ve iki gruptan fazla durumda tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) testi kullanılmıştır. Gruplar arasındaki farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını tespit etmek için "Tukey" testi uygulanmıştır. Sonuçlar $p < 0,05$ anlamlılık seviyesi esas alınarak incelenmiştir.

2. BULGULAR

Tablo 1. Sporcuların çatışma stillerinin cinsiyet değişkenine göre analizi

	Cinsiyet	N	Ort.	Std. Sapma	t	P
Kaçınma Stili	Erkek	96	2,83	0,77	0,68	0,49
	Kadın	18	2,69	0,81		
Demokratik Çözüm Stili	Erkek	96	2,51	0,73	1,15	0,25
	Kadın	18	2,59	0,74		
Hükmetme Stili	Erkek	96	3,21	0,84	0,67	0,50
	Kadın	18	3,04	1,02		

Tablo 2. Sporcuların çatışma stillerinin medeni durum değişkenine göre analizi

	Medeni Hal	N	Ort.	Std. Sapma	t	P
Kaçınma Stili	Evli	37	2,86	0,83	0,50	0,61
	Bekar	77	2,78	0,75		
Demokratik Çözüm Stili	Evli	37	2,54	0,83	0,61	0,53
	Bekar	77	2,44	0,69		
Hükmetme Stili	Evli	37	3,10	0,78	-,74	0,46
	Bekar	77	3,10	0,91		

Tablo 3. Sporcuların çatışma stillerinin yaş değişkenine göre analizi

	Yaş	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	15-20	22	2,79	,82	1,89	0,07
	20-25	26	2,77	,81		
	26-30	22	2,96	,66		
	31-35	19	2,78	,67		
	36-40	11	3,13	,59		
	41-45	10	2,15	1,00		
	46-50	1	4,00	.		
	51-55	3	3,00	,28		
Demokratik Çözüm Stili	15-20	22	2,53	,65	1,17	0,32
	20-25	26	2,48	,80		
	26-30	22	2,45	,62		
	31-35	19	2,26	,85		
	36-40	11	2,81	,66		
	41-45	10	2,22	,84		
	46-50	1	3,66	.		
	51-55	3	2,70	,12		
Hükmetme Stili	15-20	22	2,89	,91	1,00	0,42
	20-25	26	3,12	,85		
	26-30	22	3,43	,68		
	31-35	19	3,42	1,00		
	36-40	11	3,18	,49		
	41-45	10	3,08	1,25		
	46-50	1	3,83	.		
	51-55	3	2,83	,57		

Tablo 4. Sporcuların çatışma stillerinin eğitim durumu değişkenine göre analizi

	Eğitim Durumu	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	İlköğretim	83	2,84	,77	1,04	0,38
	Lise	15	2,63	,87		
	Önlisans	8	3,12	,39		
	Lisans	3	2,94	,41		
	Doktora	5	2,33	1,06		
Demokratik Çözüm Stili	İlköğretim	83	2,52	,76	0,37	0,82
	Lise	15	2,31	,69		
	Önlisans	8	2,38	,49		
	Lisans	3	2,62	,55		
	Doktora	5	2,28	,91		
Hükmetme Stili	İlköğretim	83	3,27	,88	1,28	0,27
	Lise	15	2,77	,79		
	Önlisans	8	3,33	,64		
	Lisans	3	3,27	,09		
	Doktora	5	2,83	1,31		

Tablo 5. Sporcuların çatışma stillerinin meslek değişkenine göre analizi

	Meslek	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	Memur	14	2,78	,82	1,75	0,09
	İşçi	33	2,78	,63		
	Esnaf	11	3,10	,71		
	Çiftçi	5	3,10	,74		
	Sanayici	4	3,00	,68		
	Öğrenci	14	2,84	,81		
	Ev hanımı	6	2,22	,71		
	İşsiz	12	3,23	,69		
Diğer	15	2,42	,98			
Demokratik Çözüm Stili	Memur	14	2,56	,72	0,89	0,52
	İşçi	33	2,42	,65		
	Esnaf	11	2,51	,85		
	Çiftçi	5	3,02	,57		
	Sanayici	4	2,47	,13		
	Öğrenci	14	2,73	,66		
	Ev hanımı	6	2,12	,55		
	İşsiz	12	2,32	,96		
Diğer	15	2,32	,88			
Hükmetme Stili	Memur	14	3,57	,89	1,74	0,09
	İşçi	33	3,25	,81		
	Esnaf	11	3,13	,88		
	Çiftçi	5	3,33	,35		
	Sanayici	4	3,20	,36		
	Öğrenci	14	2,94	,80		
	Ev hanımı	6	2,41	,72		
	İşsiz	12	3,61	,95		
Diğer	15	2,90	1,04			

Tablo 6. Sporcuların çatışma stillerinin mesleki deneyim değişkenine göre analizi

	Mesleki Deneyim	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	1-5	30	2,65	,92	0,68	0,63
	6-10	19	2,92	,85		
	11-15	29	2,82	,53		
	16-20	17	3,04	,60		
	21-25	8	2,77	,97		
	26 ve üstü	11	2,71	,87		
Demokratik Çözüm Stili	1-5	30	2,17	,75	2,27	0,05*
	6-10	19	2,50	,70		
	11-15	29	2,72	,60		
	16-20	17	2,69	,64		
	21-25	8	2,45	,85		
	26 ve üstü	11	2,28	,92		
Hükmetme Stili	1-5	30	3,09	1,06	0,82	0,53
	6-10	19	3,11	,94		
	11-15	29	3,11	,71		
	16-20	17	3,32	,51		
	21-25	8	3,72	,67		
	26 ve üstü	11	3,19	1,13		

P<0,05*

Tablo 7. Sporcuların çatışma stillerinin çocuk sayısı değişkenine göre analizi

	Çocuk Sayısı	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	1	9	3,12	,70	1,74	0,13
	2	14	2,38	,70		
	3	14	3,00	,61		
	4	6	3,13	1,05		
	6 ve üstü	4	3,12	,89		
	Yok	67	2,77	,77		
Demokratik Çözüm Stili	1	9	2,37	,86	1,67	0,14
	2	14	2,19	,64		
	3	14	2,50	,67		
	4	6	3,03	,69		
	6 ve üstü	4	3,05	,79		
	Yok	67	2,46	,73		
Hükmetme Stili	1	9	3,48	,76	1,59	0,16
	2	14	2,69	,84		
	3	14	3,00	,72		
	4	6	3,41	,60		
	6 ve üstü	4	3,58	,50		
	Yok	67	3,25	,93		

Tablo 8. Sporcuların çatışma stillerinin maaş değişkenine göre analizi

	Maaş	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	1500-2000	71	2,80	,77	0,68	0,66
	2001-2500	12	3,00	,65		
	2501-3000	3	3,27	,97		
	3001-3500	3	2,77	,34		
	3501-4000	2	3,41	,11		
	4501-üstü	3	2,77	,83		
	0	20	2,62	,90		
Demokratik Çözüm Stili	1500-2000	71	2,50	,76	1,16	0,32
	2001-2500	12	2,59	,59		
	2501-3000	3	2,07	,94		
	3001-3500	3	2,29	,44		
	3501-4000	2	2,61	,23		
	4501-üstü	3	3,29	,12		
	0	20	2,26	,73		
Hükmetme Stili	1500-2000	71	3,25	,85	0,53	0,78
	2001-2500	12	3,18	,38		
	2501-3000	3	3,00	1,42		
	3001-3500	3	2,61	,78		
	3501-4000	2	3,75	,11		
	4501-üstü	3	3,11	,63		
	0	20	3,04	1,14		

Tablo 9. Sporcuların çatışma stillerinin engelli olma nedeni değişkenine göre analizi

	Engelli Olma Nedeni	N	Ort.	Std. Sapma	f	P
Kaçınma Stili	Doğuştan	65	2,8949	,76238	4,75	0,00**
	Kaza	21	3,0714	,64673		
	Hastalık	14	2,7024	,64111		
	Diğer	14	2,1667	,86232		
Demokratik Çözüm Stili	Doğuştan	65	2,6205	,71359	2,90	0,03*
	Kaza	21	2,2857	,71971		
	Hastalık	14	2,5159	,67037		
	Diğer	14	2,0635	,79733		
Hükmetme Stili	Doğuştan	65	3,2615	,79055	1,23	0,30
	Kaza	21	3,3333	,96032		
	Hastalık	14	2,9643	,91796		
	Diğer	14	2,8810	1,05698		

P<0.05* p<0.01**

3. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma engelli sporcular üzerine fazla çalışma olmamasından dolayı önem arz etmektedir. Bu nedenle araştırmanın gelecek çalışmalara ışık tutacağı düşünülmüştür. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşayan işitme ve bedensel engelli sporcuların kullandıkları çatışma yönetimi stilleri ile cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu, çocuk sayısı, maaş ile çatışma stilleri arasında anlamlı bir ilişki ve sonuca ulaşılabilmiştir.

Araştırmanın cinsiyet değişkeni ile ilgili analiz sonuçları literatürle farklılık göstermiştir. Bu farklılık örneklem sayısının düşük olması ile ilişkili olabilir. Diğer araştırmalarda cinsiyet ile çatışma stillerinde ilişki çıkmıştır. Sevim (11)'in yapmış olduğu çalışmada kız öğrencilerin erkeklerden daha olumlu ve yapıcı çatışma çözme becerilerine sahip olduğu saptanmıştır. Önder (10)'de, çalışmada cinsiyet değişkeni ve çatışma stilleriyle ilgili olarak erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre çatışmaları yönetmede daha fazla hükmetme stilini kullandıkları bulunmuştur. Uğurlu (12), araştırmasında öğretmenlerin cinsiyetine göre, müdürlerin kullandıkları çatışma yönetme stillerinin hepsinde anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Cinsiyet değişkeninde fark çıkmaması sporun çatışmaya olumlu katkı

yaptığı yönünde yorumlanabilir. Birçok araştırmada sporun olumlu etkilerinden bahsedilmektedir. Araştırmanın yaş ile çatışma stilleri arasında ilişki çıktığı görülmektedir. Önder (10) tarafından yapılan araştırmada, kaçınma, hükmetme ve demokratik çözüm stilleri ile yaş grubu arasında anlamlı bir ilişki olmadığını bulmuştur. Düzenli yapılan sporun yaşla ilişkisinin çıkmaması sporun stresi azalttığı ve çatışmanın oluşmasını engellediği şeklinde yorumlanabilir. Genç sporcularda çatışmanın daha fazla çıkması beklenmektedir. Ama engelli sporcular içinde yaşa bağlı bir çatışma durumunun olmaması takımındaki motivasyonun ve birlikteliğin iyi olduğu şeklinde de düşünülebilir. Buradan hareketle sporun etkisiyle engelli sporcuların yaşının küçük ya da ileri olması çatışma durumuna etki etmediği sonucunun mantıklı olduğu söylenebilir. Araştırmamızda ilişki çıkmayan bir değişkende eğitimidir. Farklı araştırmalarda değişik sonuçlar bulunmuştur. Çelik (13)'in yaptığı çalışmada bir ilişki bulunmuştur. Çelik (13), kulüp yöneticilerinin eğitim seviyesi ile çatışma yönetim stilleri arasındaki anlamlı ilişki olduğu; üniversite mezunu yöneticilerin lise ve ilköğretim mezunlarına göre daha yüksek düzeyde çatışma yönetim stilleri kullandıkları belirlenmiştir. Eğitimin spor kültürü ve ahlakı içinde önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Buna bağlı olarak sporun eğitime olumlu etkisi olduğu da söylenebilir. Engelli sporcularda spor yapıyor ile çatışma stilleri olmak ilişkili çıkmamıştır. Engelli sporcularda çatışma yönetimi eğitim durumu bakımında önemli olmamaktadır. Örneklem sayısının artırılması bu durumun destekleyicisi olması açısından önemli olabilir. Araştırmamızda yine maaş değişkene göre anlamlı bir sonuç bulunamamıştır. Ekonomik durum çatışma yönetimi stillerine etki etmemektedir. Tablo 8 incelendiğinde ekonomik olarak çok düşük ücretlerin alınmadığı görülmektedir. Maddi olarak bir sıkıntının yaşanmıyor olması çatışma oluşmasını engelliyor olabilir.

Araştırmamızda mesleki deneyim değişkeni (Tablo 6) incelendiğinde demokratik çözüm stili alt boyutunda 1-5 yıllık mesleki deneyimi olan sporcu ile 11-15 yıllık mesleki deneyime sahip sporcular arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Engelli sporcular, mesleki deneyime göre normal dağılım göstermiştir. Bu olgu çatışma yönetiminin önemini göstermektedir. Mesleki tecrübeleri daha fazla olan sporcular demokratik çözüm stilini kullanarak çatışmayı yönettikleri görülmektedir.

Engelli olma nedeni (Tablo 9) ile çatışma yönetimi stilleri arasında da ilişki saptanmıştır. Kaçınma stili alt boyutunun Tukey analizi sonucunda doğuştan engelli olma, kaza ve diğer sebeplerden engelli olma arasında da anlamlı fark bulunmuştur ($P < 0.05$). Kaza ve diğer sebeplerden engelli olan sporcular doğuştan engelli olan sporculara göre daha çok kaçınma stilini kullanmaktadır. Bu durum yaşantılarla ilişkilendirilebilir. Doğuştan engelli olan sporcuların çatışmada, sorunları görmezden geldiği, karşı tarafın isteklerine kendi isteklerinden fazla duyarlı oldukları söylenebilir. Diğer sebeplerden engelli olan sporcuların ise çatışma yönetiminde aktif bir yol izleyerek katılımcı davranış sergileri anlaşılmaktadır. Kaçınma sonucu görmezden gelinen sorunlar çözülmedikleri için zamanla etkileri daha yıkıcı çatışmalar yaratacak forma dönüşebilirler. Çatışmadan sürekli kaçınanlar kendilerini zayıf hissederler, engellemeler ve problemlerle mücadele için kendilerini güçlü hissetmezler (14).

Araştırmamızda engelli olma nedeni değişkeni (Tablo 9) demokratik stili alt boyutunda doğuştan engelli olma ile diğer sebeplerden engelli olma arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p < 0.01$). Çatışma yönetimi ancak demokratik bir ortamda başarıyla yürütülebilmektedir. Çünkü demokrasi, aynı düşüncede olmayanların bu düşüncelerini açıklama ve yayma haklarının bulunduğu, uygarlığın paradigmatik çerçevesi ve temel değer yargıları ile çelişmemesi kaydıyla, her türlü düşüncenin ifade, örgütlenme ve kararları etkileyebilme hakkına sahip olduğu bir çoğunluk yönetimidir (15).

Sonuç olarak spor çatışma yönetimine birçok yönden olumlu etki etmekle birlikte bazı durumlarda da çatışma yaşanmaktadır. Engelli sporcuların yaşamları ve buldukları ortamlar çatışmaya yaklaşımlarını etkilemektedir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda spor yapan engellilerin çatışmaya olumlu yaklaştıkları ve çatışma yönetiminde iyi niyetli olduklarını söylemek yanlış olmaz. Spor yapmak aile içine ve arkadaşlığa olumlu etki ettiğinden çatışmanın az yaşandığı sonucuna da ulaşmak mümkündür.

Kaynakça

- Karip, E.: **Çatışma Yönetimi**, Ankara: Pegem Yayıncılık. 2000.
- Eren, E.: **Yönetim Psikolojisi ve Örgütsel Davranış**, Ankara: Beta Basım Yayın. 2004.
- Karip, E.: **Çatışma Yönetimi**, Ankara: Pegem Yayıncılık. 1999.
- Şahan, İ.: **Okul müdürlerinin çatışma yönetim stilleri ve bunun öğretmen stres düzeylerine etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul. 2006.
- Rahim, M.A., Bonoma, T.V.: **Mananing organizational conlict: A model for diagnosis and intervention**, Psychological Reports, 1979.
- Üngören, E., Cengiz, F., Algür, S.: **İş tatmini ve örgütsel çatışma yönetimi arasındaki ilişkinin belirlenmesi: konaklama işletmeleri üzerinde bir araştırma**, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 2009, 8 (27):36-56.
- Karataş, S.: **Afyonkarahisar ili merkez ilköğretim okullarında görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin kurum içi çatışmaları yönetim biçimine ilişkin görüşleri**, Üniversite ve Toplum Dergisi, 2007, 7(2). www.universite-toplum.org.
- Koçel, T.: **İşletme Yöneticiliği**, İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. 2001.
- Ertürk, M.: **Organizasyonlarda çatışma, çatışma nedenleri, çatışmanın yönetimi ve erciyes üniversitesinde bir anket uygulaması**, Erciyes Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 1994. 11:121-147.
- Önder, E.: **Lisans Öğrencilerinin Yaşadıkları Çatışmalar ve Çatışma Yönetim Stilleri** (Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği)
- Sevim, S.A.: **Üniversite Öğrencilerinin Çatışmalara Yaklaşım Biçimleri**, Eurasian Journal of Educational Research, 21, pp, 223-233/2005.
- Uğurlu, F.: **İlköğretim okulu müdürlerinin çatışma yönetme stilleri**, Dokuz Eylül Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir. 2001.
- Çelik, A.: **Spor kulübü yöneticilerinin çatışmayı yönetme stratejilerinin mükemmeliyetçilik özellikleriyle ilişkisi**, Kastamonu Eğitim Dergisi, 2011, 19(2): 623-636.
- Sökmen, A. Yazıcıoğlu, İ.: **Thomas Modeli kapsamında yöneticilerin çatışma yönetimi stilleri ve tekstil işletmelerinde**, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, 2005, S:1:1-19.
- Özdeş, T.: **Çatışma veya uzlaşma 21. yüzyıla girerken çoğulculuğa kur'an açısından bir bakış**, Cumhuriyet Dergisi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2000, 4 (1).